

Κείμενο

[Λέων Τολστόη, ένας μεγάλος της τέχνης]

Ο Λέων Τολστόη υπήρξε ένας μεγάλος πεζογράφος αλλά και ένας **αληθινός** υπηρέτης της Τέχνης. Χωρίς αμφιβολία οι ιδέες του βοήθησαν να ωριμάσει σε μεγάλο βαθμό η ιστορία της εποχής, η ιστορία του κόσμου, επειδή τα θεωρητικά του έργα με όλες τις αντιφάσεις τους αντιπροσωπεύουν μια για πάντα ένα κεφαλαιώδες στοιχείο της κοινωνικής και διανοητικής ζωής της εποχής του και μπορούν, και σήμερα ακόμα, να προσφέρουν πολλά στα άτομα και τις κοινωνίες.

Ο σπουδαίος αυτός Ρώσος άρχισε από νωρίς να αναρωτιέται μέρα με τη μέρα για τον τρόπο της ζωής του και για την έννοια της ζωής, αναζητητής της αλήθειας και φιλόσοφος, όχι από στοιχειώδη ανάγκη ή από περιέργεια ενός διανοουμένου αλλά από ένστικτο αυτοσυντήρησης και από απελπισία. Οι στοχασμοί του είναι φιλοσοφία μπροστά στον «γκρεμό», εξέταση της ζωής υπό τον φόβο του θανάτου, του «μηδενός», μια διαρκής αγωνία και αναζήτηση για τον άνθρωπο και τη μοίρα του.

Αποτέλεσμα ήταν αυτές οι υπαρξιακές αγωνίες να μετουσιωθούν σε μεγάλη πεζογραφία, μεγάλη τέχνη, από την οποία όλοι έχουν κάτι να κερδίσουν. Ο ειρηνιστής, που αγωνίζεται για μια συνεννόηση ανάμεσα στους ανθρώπους, δύσκολα θα βρει ένα οπλοστάσιο τόσο άφθονο και μεθοδικό, για να αντλήσει όπλα ενάντια στον πόλεμο. Αυτός που επαναστατεί εσωτερικά ενάντια στη θεοποίηση της κρατικής ή κάθε μορφής απόλυτης εξουσίας, αυτός που αρνείται στον εαυτό του να λαβαίνει μέρος σε αυτήν την ειδωλολατρική λατρεία της ολοκληρωτικής θυσίας της ατομικότητάς του θα βρει στις σελίδες του Τολστόη ένα υπέροχο στήριγμα, κοντά σ' αυτόν που βγήκε έξω από κάθε εθνικισμό.

Ακόμα, οι πολιτικοί άνδρες και οι κοινωνικοί επιστήμονες θα ανακαλύψουν μέσα στη βαθιά κριτική της εποχής μας, που μέσα της λεπτολογεί ο Τολστόη, **απόψεις** ολότελα προφητικές, και οι καλλιτέχνες θα **αισθανθούν** να φλογίζονται από την παραδειγματική δράση του ισχυρού αυτού λογοτέχνη, που **βασάνισε** την ψυχή του, γιατί ήθελε να σκέφτεται για όλους και να καταπολεμάει με τη δύναμη του λόγου του την αδικία πάνω στη γη.

Επομένως, είναι πάντα μεγάλη χαρά το να συναντούμε μέσα σε έναν ανώτερο καλλιτέχνη ένα ηθικό παράδειγμα, έναν άνθρωπο που, αντί να βασιλεύσει με τη δόξα του, γίνεται ο υπηρέτης της ανθρωπότητας και που μέσα στην **πάλη** του για μια αληθινή ηθική επιτίθεται ενάντια σε όλες τις αρχές του κόσμου, για να μην υποταχθεί παρά μόνο σε μία: Στην αρχή της αδιάφορης συνείδησης.

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Γιατί ο συγγραφέας χαρακτηρίζει τον Τολστόη «ηθικό παράδειγμα»; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Ποια συλλογιστική πορεία (επαγωγική ή παραγωγική) ακολουθεί ο συγγραφέας στην τρίτη (Αποτέλεσμα ...εθνικισμό.) παράγραφο του κειμένου; Να αιτιολογήσετε σύντομα την απάντησή σας.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1.α. Να γράψετε μία συνώνυμη λέξη για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **αληθινός, αποτέλεσμα, απόψεις, αισθανθούν, βασάνισε.**

(μονάδες 5)

Γ1.β. Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις συνώνυμες λέξεις που επιλέξατε, έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο, το γένος κ.λπ.).

(μονάδες 5)

Γ2α. «...είναι πάντα μεγάλη χαρά το να συναντούμε μέσα σε έναν ανώτερο καλλιτέχνη ένα ηθικό παράδειγμα, έναν άνθρωπο που ...μέσα στην πάλη του για μια αληθινή ηθική επιτίθεται ενάντια σε όλες τις αρχές του κόσμου...».

Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στην παραπάνω περίοδο είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε μία περίοδο λόγου 20-30 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τη λέξη **πάλη** μεταφορικά/συνυποδηλωτικά.

(μονάδες 2)